

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:20

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 11 december

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde med EU-nämnden öppnat.

Jag finner att det finns medgivande om deltagande på distans.

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor
Statsrådet Mikael Damberg (deltar via Skype)
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
rättsliga och inrikes frågor den 14 december 2020

Anf. 2 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

En som kan vara här till klockan 9 är statsrådet Mikael Damberg. Jag hälsar dig välkommen till EU-nämnden. Vi börjar med återrapport från tidigare möten.

Anf. 3 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru ordförande! Den 2 december hölls en informell videokonferens för EU:s justitie- och inrikesministrar där man bland annat diskuterade de rättsliga aspekterna av terrorismbekämpning, Eppo och rättsstatsutveckling i EU på det rättsliga området. Kommissionen presenterade sina nyligen antagna strategier om digital rättvisa och implementering av stadgan om de grundläggande rättigheterna. Portugal presenterade också prioriteringarna för sitt kommande ordförandeskap.

Gällande diskussionen om de rättsliga aspekterna av terrorismbekämpning hade ordförandeskapet tagit fram ett diskussionsunderlag som berörde hatpropaganda på nätet, stöd till offer för terrorism, digitalt samarbete, den europeiska arresteringsordern samt folkmordsnätverkets rapport om kumulativt åtal av utländska stridande. Några medlemsstater har redan nationell lagstiftning som ålägger tjänsteleverantörer att rapportera misstänkt olagligt innehåll på nätet till berörda myndigheter. Men de flesta medlemsstaterna har inte en sådan nationell lagstiftning i dag.

De flesta medlemsstaterna välkomnade den fortsatta diskussionen på EU-nivå om att öka kraven på plattformarna att uppmärksamma behöriga myndigheter på olagligt innehåll på nätet. Det poängterades att det är viktigt att upprätthålla en balans och ett starkt skydd för de grundläggande rättigheterna. De flesta medlemsstaterna underströk vikten av att anta lagstiftning om e-bevisning och förhindrande av spridning av terrorisminnehåll online. Man såg även fram emot kommissionens kommande förslag om Digital Services Act.

Jag framförde att terrorhot kommer från olika håll, både från våldsbejakande islamism och från högerextrema grupper och att det var välkommet att diskutera hur de rättsliga aspekterna kunde bidra i terrorismbekämpningen.

Jag förklarade att vi inte har någon lagstiftning som tvingar tjänsteleverantörer att rapportera hatpropaganda på nätet till myndigheter men var öppna för att diskutera sådana krav på EU-nivå. Vidare betonade jag vikten av tillgång till elektronisk bevisning och information över landsgränserna. Jag underströk att allt arbete mot olagligt innehåll på nätet måste respektera grundläggande fri- och rättigheter.

Jag välkomnade även rådsslutsatserna om den europeiska arresteringsordern och sa att vi ser fram emot en diskussion om ett nytt EU-instrument om överföring av lagföring.

Gällande Europeiska åklagarmyndigheten, Eppo, var ambitionen att myndigheten ska kunna påbörja sitt arbete den 1 mars 2021.

Portugal tar över ordförandeskapet den 1 januari 2021. Inom det rättsliga området skulle Portugal fokusera på medborgarnas grundläggande rättigheter med särskilt fokus på sårbara vuxna. Man skulle även arbeta vidare med bland annat bekämpning av terrorism och organiserad brottslighet.

Riksdagen har även fått en skriftlig rapport från det informella videomötet den 2 december. Jag hänvisar till den i övrigt.

Anf. 4 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den återrapporten. Vi lägger den till handlingarna.

Vi går då in på rådets dagordning inför Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikesfrågor den 14 december. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Förordningen om förhindrande av spridning av terrorisminnehåll online.

Anf. 5 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Det här är en informationspunkt. Men jag har lite nyheter till nämnden. Parlamentet och rådet nådde i går vid trilogien en preliminär överenskommelse om en förordningstext. Vi är naturligtvis nöjda att vi har kommit så långt. Men vi har ännu inte fått den text man har kommit överens om. Vi räknar med att få mer information om detaljerna inför och under rådsmötet.

Anf. 6 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Jag har fått uppgift om att dagordningspunkt 4 är struken. Stämmer det?

Anf. 7 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Det stämmer.

Anf. 8 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Genomförande av interoperabilitet. Punkterna däremellan tar Morgan Johansson när han kommer senare i dag.

Anf. 9 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru ordförande! Som ni minns trädde EU:s interoperabilitetsförordning i kraft i juni förra året. EU:s gemensamma informationssystem inom området för gränser och säkerhet är centrala komponenter och en nyckel till ökad säkerhet inom Schengen. Ett säkerhetsunderskott på det området innebär därför att idén om Schengensamarbetet skulle undermineras.

Vid rådsmötet ville ordförandeskapet förankra ett förslag från kommissionen om justering av tidsplanen för ett av de nya systemen, in- och utresesystemet, EES. Ändringen innebär att EES driftsätts två månader senare än planerat. Orsaken till senareläggningen är att några medlemsstater har stora problem med sitt genomförande av EES, något som nu alltså påverkar samtliga. Problemen beror enligt kommissionens bedömning inte så mycket på covid-19 som på problem med nationell planering och samordning.

Sverige ligger bra till i genomförandet. Myndigheterna rapporterar att de följer tidsplanen, och lagstiftningsarbetet löper på. Myndigheternas planering bygger på kommissionens övergripande tidsplan. Ytterligare förseningar riskerar att försvåra Sveriges genomförande och påverka annat viktigt utvecklingsarbete på nationell nivå.

Vid rådsmötet avser jag att godta kommissionens förslag till senareläggning av EES. Jag kommer också att bekräfta att alla nödvändiga rättsliga och operativa åtgärder kommer att finnas på plats i Sverige för att slutföra genomförandet före utgången av 2023.

Samtidigt vill jag markera att tidsplanen inte får tillåtas glida ytterligare. I annat fall kommer hela genomförandet av interoperabiliteten att försenas. Det vore mycket olyckligt för strävan efter ökad säkerhet.

Anf. 10 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för föredragningen!

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 8, Slutsatser om inre säkerhet och det europeiska polispartnerskapet/övriga frågor som rör den inre säkerheten.

Anf. 11 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Vid RIF-ministermötet kommer vi också att diskutera frågor med koppling till området inre säkerhet. Ordförandeskapet har tagit fram ett diskussionsunderlag där de beskriver det arbete som hittills har gjorts på området inre säkerhet och betonar att slutsatserna om inre säkerhet och polispartnerskap ska genomföras och användas i praktiken. Slutsatserna lyfter fram flera viktiga områden, såsom bekämpning av organiserad brottslighet och terrorism, informationsutbyte och användandet av redan existerande instrument.

Slutsatserna har riksdagen redan ställt sig bakom genom ett skriftligt samråd. De kommer att antas formellt i rådet genom ett skriftligt beslutsförfarande.

I diskussionen om inre säkerhet vill jag särskilt välkomna slutsatserna och tacka ordförandeskapet för att de har fokuserat på den här viktiga frågan. Vi kan även ge stöd åt att genomförandet av slutsatserna kontinuerligt ska följas upp av ständiga kommittén för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten.

Samtidigt vill jag föra fram vad som är prioriterade frågor för Sverige framåt och belysa sådana frågor som har direkt koppling till våra brottsbekämpande myndigheters möjligheter att förhindra och förebygga brott.

För det första är det prioriterat att samarbeta på EU-nivå för att förbättra tillgången till information och elektroniska bevis till brottsbekämpningen, till exempel genom en balanserad reglering av datalagring, tillgång till krypterad information och effektiv gränsöverskridande tillgång till elektronisk bevisning. Vi tycker också att EU fullt ut bör utforska potentialen i att använda ny teknik i brottsbekämpande syften.

För det andra vet vi att effektiva gränskontroller och interoperabilitet i EU:s informationssystem är viktiga för ökad säkerhet. Därför tycker

regeringen att man vid den yttre gränsen bör säkerställa allas identitet biometriskt, inte bara medborgare i tredjeland. Det skulle bland annat minska risken för att personer reser in med sålda eller utlånade passhandlingar där man använder lookalikes eller reser in med förfalskade pass.

För det tredje måste vi arbeta brett med många verktyg för att stärka den inre säkerheten. De brottsbekämpande myndigheternas tillgång till flygpassageraruppgifter är sedan länge ett viktigt sådant verktyg. Regeringen anser att det kan vara intressant att efter en noggrann analys av samtliga aspekter på EU-nivå diskutera möjligheten att utvidga användningen av passageraruppgifter till andra trafikslag än luftfart.

När vi driver alla de här frågorna är det självklart att vi ska kräva att åtgärderna ska respektera grundläggande och mänskliga rättigheter samt att de är balanserade, proportionerliga och kostnadseffektiva.

Avslutningsvis vill jag understryka att regeringen anser att Sverige ska vara en aktiv medlemsstat i diskussionerna på EU-nivå om inre säkerhet. Den organiserade brottsligheten mot terrorism är gränsöverskridande. Därför behöver vi gemensamt hitta lösningar och fortsätta samarbeta på EU-nivå.

Anf. 12 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för den föredragningen, statsrådet!

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då har vi dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Har statsrådet något att anföra där?

Anf. 13 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Punkt a är struken. Punkt b är en informationspunkt. Det inkommande portugisiska ordförandeskapet har ännu inte presenterat någon information om punktens innehåll i detalj. Vi avser att lyssna till informationen vid ministermötet.

Anf. 14 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den återkopplingen.

Då är statsrådet Mikael Dambergs punkter på denna dagordning avklarade. Resten av punkterna sparar vi till längre fram på dagen.

Jag önskar statsrådet trevlig helg och tackar för i dag.

Anf. 15 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Tack, ordföranden och nämnden! Och god jul, om vi inte ses innan!

Anf. 16 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi önskar också statsrådet en fin jul.

§ 3 Transport, telekommunikation och energi
Statsrådet Anders Ygeman (deltar via Skype)
Återrapport från videomöte den 15 juni 2020
Återrapport från informellt ministermöte den 6 oktober 2020
Information och samråd inför videomöte den 14 december 2020

Anf. 17 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Anders Ygeman varmt välkommen.

Vi har tänkt att man som energi- och digitaliseringsminister också måste ha ansvar för Skype, men det var inte något på dagordningen i dag, eller? Nej, skämt åsido, så var det inte.

Vi går i stället in på återrapporten från videomötet den 15 juni 2020 och återrapporten från det informella ministermötet den 6 oktober 2020.

Anf. 18 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! Hade jag varit ansvarig för Skype hade jag nog fått avgå efter KU-granskning. Jag hoppas att vi kommer att kunna gå vidare till andra verktyg vad det lider.

Ni har fått skriftlig återrapportering. Jag kan naturligtvis utveckla den vidare. Men finns det inga specifika frågor hänvisar jag till den skriftliga återrapporteringen.

Anf. 19 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Nämnden tackar för återrapporten.

Vi går då in på dagordningen för mötet gällande transport, telekommunikation och energi. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Energi-systemintegration – vägen mot ett klimatneutralt Europa.

Anf. 20 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! Jag tänkte inleda med att kommentera de synpunkter som jag förstått framfördes i näringsutskottet i går. Jag var inte själv närvarande utan representerades av min statssekreterare. Flera ledamöter påpekade att jag bör göra en markering mot taxonomiförslaget redan vid energiministrarnas informella videomöte. Om det är nämndens ståndpunkt att jag bör göra det innan frågan behandlas i finansutskottet den 15 december respekterar jag självklart nämndens slutsats.

Min ståndpunkt är att taxonomin självklart inte får bli kontraproduktiv och inte får försvåra för energiomställningen. Att energiomställningen ska gynna ekonomisk tillväxt och nya jobb är för mig en självklarhet. Jag ska se till att det framgår tydligt.

En annan synpunkt från utskottet var att lokala lösningar inte fungerar när klimatet är globalt. Vi kommer att tydliggöra att den ståndpunkten innebär att tekniska lösningar och kommersiella möjligheter varierar mellan länder och regioner och att lagstiftningen behöver tillåta att alla kan utnyttja just sina förutsättningar.

Vidare står regeringen fast vid sin ståndpunkt att EU som helhet – inklusive alla medlemsstater var för sig – ska bli klimatneutralt senast år 2050.

Vi har återkommande här i EU-nämnden och i utskottet diskuterat kärnkraftens roll och enats om att regeringen ska framhålla att alla

kostnadseffektiva lösningar från till exempel bioenergi och kärnkraft kan bidra till det teknikneutrala klimatmålet. Jag tydliggör gärna att detta gäller även vid det nu aktuella mötet. Förnybarhetsdirektivet reglerar däremot just förnybara energikällor.

Vad gäller bindande mål för förnybar energi och energieffektivisering har Sverige en lång tradition av att förespråka just bindande mål i kombination med minskade krav på detaljstyrning av hur målet ska nås. Om bindande mål tas bort ersätts de helt säkert med ännu fler obligatoriska detaljtåtgärder, vilket jag inte tror att någon av oss önskar. Jag hoppas att detta besvarar de frågor som dök upp i näringsutskottet i går.

En diskussion om energisystemintegration och vägen mot ett klimatneutralt Europa står på dagordningen vid energiministrarnas informella videokonferens den 14 december. Det tyska ordförandeskapet har tagit fram ett underlag med frågor som vägledning för diskussionen. Frågorna handlar om medlemsstaternas prioriteringar och utmaningar inför kommande revidering av EU:s lagstiftning på energiområdet med sikte på ett klimatneutralt Europa 2050 och vad som krävs för att underlätta integrationen av energisystemen. Det berör också anpassning av EU:s energimål för 2030 till höjda klimatambitioner.

För att nå klimatneutralitet 2050 behöver energiomställningen i högre grad än nu drivas av en kombination av EU-åtgärder och nationella styrmedel som gör det dyrare att släppa ut växthusgaser från fossila bränslen. På så sätt skyndar vi på en marknadsdriven energiomställning som möjliggör industriell konkurrenskraft och nya arbetstillfällen. Alla lösningar, såväl förnybar energi som kärnkraft, som kostnadseffektivt bidrar till EU:s klimatmål kan spela en viktig roll.

Regeringen anser att EU bör anta ambitiösa och bindande mål som säkerställer att hela EU når klimatneutralitet senast 2050. Bindande mål bör kombineras med försiktighet att i detalj reglera hur målen ska nås. EU:s energimål för 2030 behöver skärpas i linje med målet att hela EU ska vara klimatneutralt senast 2050. Regeringen anser därför att de bindande målen för andelen förnybar energi till 2030 bör höjas. Regeringen anser också att det indikativa målet för energieffektivisering på EU-nivå till 2030 bör skärpas genom att göras bindande.

Anf. 21 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag skulle vilja göra en ändring i den svenska ståndpunkten. Statsrådet nämnde flera gånger klimatneutralitet till 2050. Jag skulle önska att den svenska ståndpunkten kunde skärpas till att vi vill se nollutsläpp senast 2040.

Anf. 22 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Jag uppskattar att statsrådet nu under överläggningen betonar de synpunkter som kom från näringsutskottet i går. Vi från Sverigedemokraterna hade tänkt anmäla avvikande ståndpunkt om man nu i den muntliga överläggningen inte hade betonat kärnkraften och gjort en markering mot taxonomin.

Därutöver anser vi från Sverigedemokraternas sida att det inte bör betonas att det ska vara bindande mål. Även om vi delar regeringens ståndpunkter om vikten av att alla länder minskar sina utsläpp anser vi att

grunden ska vara att EU:s energimål inte behöver vara bindande. Vi tror att detta går att göra på andra sätt och att det går att hitta effektivare möjligheter om vi väljer att inte ha bindande mål. Där skulle vi vilja anmäla avvikande mening.

Anf. 23 LOTTA OLSSON (M):

Jag vill också framföra att jag anser att man har lyssnat på näringsutskottet och tagit till sig synpunkterna. Vi tycker att det är viktigt att markera vad gäller taxonomin redan här. Vi får inte försumma vår tillväxt och därmed vår välfärd. Man ska också titta på olika tekniska lösningar och ta hänsyn till att det kan se olika ut i olika länder. Vi är nöjda.

Anf. 24 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag var så inriktad på det jag sa att jag glömde alldeles bort att säga jag för min del tycker att det är viktigt att överläggningen om taxonomin förs först, det vill säga nästa vecka, och att det inte förs till i det här ärendet.

Jag kan heller inte se någon anledning till att vi ska lyfta fram kärnkraft eftersom vi ändå är en majoritet i riksdagen som inte anser att kärnkraft är en framkomlig väg.

Anf. 25 MALIN DANIELSSON (L):

Även Liberalerna är nöjda efter tydliggöranden om både teknikneutralitet i form av att ta med även kärnkraften och att vi har mer fokus på tillväxt. Vi är också nöjda med de förtydliganden som statsrådet gjorde.

Anf. 26 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Jag ersätter Camilla Brodin, som inte kunde vara med här. Jag har fått en lista från henne. Utifrån den listan kan jag se att statsrådet tog upp alla de punkter som jag har frågor om. Eftersom jag sitter i miljö- och jordbruksutskottet vill jag här särskilt lyfta fram taxonomin. Det är jätteviktigt att den kampen förs i alla delar. Såsom läget är nu har jag inget annat att tillägga.

Anf. 27 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Även jag från Centerpartiet har fått med mig ett medskick. Vi delar oron kring de signaler som har kommit om hur man resonerar om taxonomin i nuläget. Vi ser positivt på att man på alla olika sätt försöker att lyfta fram och trycka på i den frågan för att säkerställa att allt det arbete vi gör här i Sverige inte ska vara borttaget från möjligheten att vara del av det förnybara. Det är välkommet.

Från Centerpartiets sida har vi en lite annan syn på kärnkraft än en del av de andra. Vi hade gärna sett att det hålls till det förnybara mer rent. Men jag lyssnar på svaret först innan jag kommenterar vidare.

Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! Jag tror att det är viktigt att ändå ha med sig vad som är den grundläggande svenska hållningen. Varje land bestämmer självt över sin energimix. Det är inte EU som ska bestämma vägen till fossilfrihet. I det arbetet ska alla fossilfria energikällor vara okej.

Så fort vi börjar förskriva att ett land ska ha den ena eller den andra energikällan rubbas balansen. Då är risken att vi får en väldigt konstig debatt. Oavsett om man är för kärnkraft eller mot kärnkraft gynnas vi av den nuvarande hållningen. Resultatet kan bli sämre om vi ändrar det åt båda håll till och med. Så illa kan det bli.

Därför tror jag att det är en ganska bra hållning som vi har kommit fram till här. Jag uppfattar ändå att det finns ett brett stöd för den linje jag förde fram. Jag konstaterar bara att Ilona Szatmari Waldau och Tobias Andersson har avvikande mening på varsin sida om huvudfäran.

Anf. 29 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag har noterat att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med två oliklydande avvikande ståndpunkter från V och SD.

Vi går vidare i dagordningen och kommer till dagordningspunkt 4, som är Övriga frågor. Jag undrar som ministern har något att tillföra på den punkten.

Anf. 30 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Nej.

Anf. 31 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi kan konstatera att vi inte har så mycket mer på din dagordning i dag. Vi får tacka för ditt deltagande och önska lycka till på kommande råd, en trevlig helg och en fin jul om vi inte ses innan dess!

Anf. 32 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Jag önskar nämndens ledamöter detsamma!

§ 4 Jordbruk och fiske

Statsrådet Jennie Nilsson (deltar via Skype)

Återrapport från videomöte den 16 november 2020

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 15–16 december 2020

Anf. 33 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Jennie Nilsson välkommen till dagens EU-nämnd. Vi börjar med att höra ifall det finns något ytterligare att lägga till om återrapporten från möte i rådet den 16 november 2020 eller om information och samråd inför mötet den 15–16 december 2020.

Anf. 34 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

När det gäller återrapporten är det utskickat. Vi har ingenting att tillägga till den om det inte är så att ni har några frågor.

Anf. 35 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för återrapporten.

Vi går in på dagordningen för möte med Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 15–16 december. Det är dagordningspunkt 3, Rådets förordning om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna i Atlanten och Nordsjön.

Anf. 36 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Dagordningspunkten är en beslutspunkt på rådsmötet. Förslaget handlar om fastställande av fiskemöjligheter i EU:s vatten i Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Atlanten. Förslaget omfattar också EU:s fiskemöjligheter på internationellt vatten och i olika tredjeländer som EU har avtal med. Det är ett omfattande förslag som innehåller runt 190 fiskebestånd indelat i ännu fler kvoter.

Kommissionens förslag följer den målsättning om principer som finns i den gemensamma fiskeripolitiken och som kommissionen har presenterat i sitt årliga policymeddelande från i somras. Detta innebär bland annat att fiskemöjligheter ska fastställas i enlighet med maximalt hållbar avkastning, MSY, och att EU:s fleråriga plan för vissa djuplevande bestånd i Nordsjön och västliga vatten ska tillämpas.

För de bestånd som saknar vetenskaplig rådgivning om maximalt hållbar avkastning föreslår kommissionen nivåer baserade på vetenskaplig rådgivning om trender för dessa bestånd. För vissa fiskemöjligheter har den vetenskapliga rådgivningen inneburit att inget uttag bör ske. Det gäller bland annat för torsk och vitling i Keltiska sjön och för torsken i Kattegatt. För de här bestånden har kommissionen föreslagit förbud mot riktat fiske samt mycket låga bifångstkvoter motsvarande mängden bifångster som är oundvikliga.

För dessa fiskemöjligheter föreslås också ytterligare åtgärder utöver fångstbegränsningar som anses nödvändiga för att minska fångsterna, till exempel stängningsperioder, införande av selektiva redskap och utökad kontroll. För fartyg som har tilldelning av torsk i Kattegatt föreslås de regler som infördes i år fortsätta att gälla även nästa år, det vill säga antingen krav på selektiva redskap eller kameraövervakning.

Förslaget innebär också att kvoten för havskräfta föreslås minska för att också minimera bifångst av torsk i Kattegatt.

Liksom tidigare år innehåller förslaget som presenterades i oktober främst de kvoter som EU beslutar om internt. Förslaget kompletteras sedan successivt med kvoter som förhandlas med tredjeländer, vilket i regel äger rum under hösten.

Speciellt för i år är att förslaget hittills saknar kvoter för de bestånd som delas med Storbritannien. Det rör sig om ett hundratal bestånd, som alltså utgör en majoritet av de kvoter som ingår i förordningen. På grund av osäkerhet i förhandlingarna om de framtida relationerna med Storbritannien har inte heller konsultationen mellan EU och Norge kunnat slutföras i tid till rådsmötet.

Kommissionen har nu föreslagit att EU ska fastställa preliminära kvoter för dessa bestånd. Syftet är att de preliminära kvoterna ska täcka EU:s fiske under det första kvartalet 2021 samtidigt som det inte föregriper konsultationen med Storbritannien och Norge, som behöver äga rum i början av året.

Det inkommande portugisiska ordförandeskapet planerar därför att behandla dessa frågor på ett rådsmöte i början av nästa år, då de här kvoterna sannolikt behöver revideras.

Regeringen är generellt positiv till de förslag som kommissionen presenterat hittills och som syftar till att uppfylla målen i den gemensamma fiskeripolitiken. Liksom tidigare år kommer dock fiskemöjligheterna i kommissionens förslag att bli föremål för förhandling på själva rådsmötet. Ett flertal medlemsstater vill till exempel ha en mer gradvis anpassning av kvoterna, framför allt i de fall större förändringar föreslås.

Beslutet om fiskemöjligheter fattas i ett och samma paket med kvalificerad majoritet, vilket innebär att det inte är möjligt att besluta om enskilda kvoter för sig.

I år är förutsättningarna annorlunda jämfört med tidigare år på grund av alla de kvoter som delas mellan Storbritannien och Norge och som förr eller senare behöver beslutas gemensamt. Regeringen har för avsikt att vid rådsmötet verka för en slutlig överenskommelse som så långt som möjligt uppfyller målen i den gemensamma fiskeripolitiken. Det innebär att fiskemöjligheterna ska fastställas i enlighet med maximalt hållbar avkastning, att reformer som mål om landningsskyldigheter möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten.

Regeringen stöder kommissionens strävan att uppfylla denna målsättning också för bestånd som delas med tredjeländer, som Storbritannien och Norge.

Regeringen anser generellt att en stor obalans mellan fiskemöjligheter som naturligt förekommer i samma fångst bör undvikas samt att associerade åtgärder som tekniska regleringar är viktiga i syfte att undvika oönskade bifångster eller för att minska fiskeridödlighet.

Anf. 37 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för föredragningen av ståndpunkten!

Anf. 38 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

När den här frågan var uppe på miljö- och jordbruksutskottet i går anmälde Vänsterpartiet en avvikande ståndpunkt som jag vill lyfta upp i det här sammanhanget.

Det handlar om att det fiskestopp som finns för ålen under tre månader inte har varit särskilt framgångsrikt och att vi därför behöver göra något annat. Vi menar därför att det i regeringens ställningstagande ska läggas till att Sverige ska arbeta för att det i stället sätts ett reduktionsmål för ålfisket, där det viktiga inte är att man sätter stopp utan vilken effekt stoppet ska få.

Det finns också rekommendationer om en nollkvot, och vi behöver ha en mycket tydligare politik för att verkligen nå det.

Jag anmäler en avvikande ståndpunkt. Jag tog upp delar av vår avvikande ståndpunkt i miljö- och jordbruksutskottet, men jag lyfter fram hela som en avvikande ståndpunkt här.

Anf. 39 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Tack, Ilona Szatmari Waldau, för frågan! Vi noterade den avvikande mening som kom in i går. Jag kan bara konstatera det som vi också konstaterade i går: Ålen regleras i en särskild ålförordning eller ålplan. Det vi hanterar här handlar om att göra en rollover på de bestämmelser kring ålen som fastställdes förra året.

Här finns egentligen inga kvoter på ålen som vi förhandlar om just nu, utan det är tekniska delar runt omkring, bland annat stängningsperioderna.

Anf. 40 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt anmäl från Vänsterpartiet.

Vi går över till dagordningspunkt 4, Rådets förordning om fastställande av fiskemöjligheterna med avseende på vissa djuphavsbestånd för 2021 och 2022.

Anf. 41 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! På rådet väntas en politisk överenskommelse om fiskemöjligheter för ett antal djuphavsbestånd i Nordostatlanten för 2021 och 2022. Beslutet för de här fiskemöjligheterna fattas vartannat år.

Fisket efter djuphavsarter inom EU har minskat väsentligt och i vissa delar fasats ut sedan fisket började regleras 2003. Det fiske som finns kvar sker främst i Portugals och Spaniens yttersta randområde, till exempel Azorerna, och på internationella vatten.

Kunskaperna om djuphavsbestånden är begränsade, och den vetenskapliga rekommendationen bygger därför på en försiktighetsmetod i fiskeriförvaltningen som är baserad på trender om beståndens förekomst.

Kommissionens förslag är i linje med de vetenskapliga rekommendationerna från det internationella havsforskningsrådet ICES, vilket innebär att försiktighetsansatsen tillämpas för samtliga bestånd. Förslaget innebär ett fortsatt fiskeförbud alternativt förbud mot riktat fiske för en majoritet av djuphavsarterna. Sverige bedriver inget riktat fiske efter djuphavsarter.

När det gäller fiskemöjligheterna anser regeringen att det är angeläget att nå målen om maximalt hållbar avkastning. Det är också angeläget att

den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldigheter möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten.

Mot denna bakgrund har regeringen inga invändningar mot kommissionens förslag.

2020/21:20
11 december

Anf. 42 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 5, Rådets förordning om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna i Medelhavet och Svarta havet.

Anf. 43 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! På rådet väntas en politisk överenskommelse om fiskemöjligheter i Medelhavet och Svarta havet för 2021.

För Medelhavet grundar sig förslaget på den fleråriga plan som antagits för västra Medelhavet. Den fleråriga planen syftar till att uppnå maximal hållbar avkastning i området senast 2025. För de arter som inte ingår i planen innebär förslaget införlivning av de överenskommelser som har ingåtts inom ramen för den allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet, som är en regional fiskeriförvaltningsorganisation för både Medelhavet och Svarta havet.

Förslaget innehåller också fiskemöjligheter för piggvar och skarpsill i Svarta havet.

Förslaget grundar sig på vetenskaplig rådgivning från den allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet och STECF, den vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskenäringen.

När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen att det är angeläget att nå målet om MSY. Det är också angeläget att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldigheter möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen om försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten.

Mot denna bakgrund har regeringen inga invändningar mot kommissionens förslag.

Anf. 44 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för föredragningen! Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till jordbruk och dagordningspunkt 6, Slutsatser om EU-omfattande djurskyddsmärkning.

Anf. 45 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! En av de prioriterade frågorna för det tyska ordförandeskapet har varit djurskyddsmärkning. Detta har resulterat i rådsslutsatser som ska antas vid rådsmötet.

Arbetet har varit konstruktivt och resulterat i väl balanserade slutsatser. I slutsatserna kommer rådet att skicka viktiga signaler till kommissionen för det fortsatta arbetet.

Regeringen anser att djurskyddet inom EU ska stärkas. Utöver en uppdatering av befintligt regelverk skulle en djurskyddsmärkning kunna bidra till detta. Allt handlar om hur märkningen utformas.

Av slutsatserna som nu ligger på bordet framgår bland annat att rådet välkomnar kommissionens avsikt att undersöka möjligheterna till djurskyddsmärkning inom EU. Det betonas att det övergripande syftet är att stärka djurskyddet för så många djur som möjligt.

Rådet bedömer att ett system för djurskyddsmärkning inom EU kan svara mot konsumenternas önskan att lättare hitta produkter som produceras med djurskyddsvänliga metoder. Rådet inbjuder kommissionen att beakta ett antal aspekter i sitt kommande arbete. Dessa är bland annat att de kriterier som tas fram för EU-märkningen ska vara relevanta, mätbara och möjliga att kontrollera. Märkningen ska gälla för produktion över EU:s miniminivåer och bestå av flera steg som ger tillräckliga incitament för producenter att stärka djurskyddet.

Det är viktigt att märkningen speglar djurets hela liv, inklusive transporter och slakt. En viktig slutsats är att märkningen inte ska utformas så att det blir en nackdel för medlemsstater som i likhet med Sverige tillämpar en striktare djurskyddslagstiftning än den EU-gemensamma. Detta är viktigt för svensk konkurrenskraft, och det diskuterades på MJU i går.

Alla medlemsstater har signalerat att de är nöjda med slutsatserna och kommer att stödja att de antas.

Anf. 46 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för genomgången! Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 7, Slutsatser om näringsvärdesdeklaration på förpackningens framsida, näringsprofiler och ursprungsmärkning.

Anf. 47 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Under sitt ordförandeskap har Tyskland arbetat med frågor som rör märkning av livsmedel. Detta arbete har resulterat i rådsslutsatser som ska antas på rådsmötet om framsidesmärkning, näringsprofiler och ursprungsmärkning.

Slutsatserna beaktar medlemsstaternas ibland vitt skilda ståndpunkter i dessa frågor på ett balanserat sätt. Rådet bidrar genom dessa slutsatser med viktiga inspel till kommissionens fortsatta arbete.

Regeringen anser att framsidesmärkning som till exempel nyckelhålet, som vi har i Sverige, är ett viktigt verktyg för att hjälpa konsumenter att göra hälsosamma livsmedelsval. Regeringen ser positivt på att en EU-gemensam framsidesmärkning införs så att fler av Europas konsumenter kan göra hälsosamma val. Samtidigt önskar regeringen att nationella framsidesmärkningar som exempelvis nyckelhålet ska kunna fortsätta att användas. I slutsatserna påpekas att vissa medlemsstater har väletablerade system för framsidesmärkning.

Vidare föreslås att den konsekvensutredning som kommissionen ska göra innan den lägger fram sitt förslag bör överväga om de nationella framsidesmärkningarna ska kunna fortsätta att användas i tillägg till den EU-gemensamma märkningen. Om en EU-harmoniserad

framsidesmärkning ska vara tvingande eller frivillig tar slutsatserna inte ställning till. Kommissionen ombeds att utvärdera också detta i sin konsekvensutredning.

I slutsatserna välkomnas återupptagandet av diskussionerna om näringsprofiler. Regeringen ser positivt på detta. Det är viktigt att konsumenterna inte blir vilseledda då de försöker välja hälsosam mat. Näringsprofilerna ska förhindra att närings- och hälsopåståenden används på ohälsosamma livsmedel.

I frågan om ursprungsmärkning ser regeringen helst inte att de obligatoriska kraven utökas utan att ett frivilligt system införs.

Det är dock inte önskvärt att medlemsstater fortsätter att anta nationella tvingande krav på ursprungsmärkning. Ska en utökning av kraven göras bör det ske gemensamt inom EU, vilket är något som rådsslutsatserna pekar på.

Slutsatserna tar dock inte ställning till om det är önskvärt att utöka de obligatoriska kraven. I stället välkomnas kommissionens konsekvensutredning, och det föreslås att den tar upp aspekter som till exempel inverkan på den inre marknaden, fördelarna för konsumenterna och kostnadsaspekten liksom miljömässiga och sociala konsekvenser av utökade krav.

Tyvärr har det tyska ordförandeskapet inte lyckats få med sig riktigt alla länder på båten. Några länder tycker sig inte ha blivit hörda och att de inte har fått sina synpunkter beaktade. Därmed kan de inte ställa sig bakom slutsatserna som de nu är formulerade.

Rådsslutsatser antas med enhällighet. Ordförandeskapet avser därför att komma med ett nytt utkast i slutet av den här veckan för att försöka få dessa länder ombord inför rådsmötet nästa tisdag.

Den svenska positionen inför en revidering är att bevaka att våra viktiga frågor inte stryks ur slutsatserna eller urvattnas och att den balans som vi anser har uppnåtts bibehålls.

Anf. 48 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Jag undrar om ministern har någonting att tillföra där?

Anf. 49 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag kan konstatera att den första övriga frågan, som handlar om information om CAP-reformen, är aviserad att utgå, om jag kommer ihåg rätt. Jag antar att man helt enkelt inte har så mycket att rapportera. Trilogerna är nyligen inledda.

På den andra punkten har jag inget att tillägga om ingen har några frågor om den.

Anf. 50 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för dagens samråd och önskar ministern lycka till i förhandlingar, en fin helg och framför allt en fin jul när vi kommer så långt.

2020/21:20
11 december

2020/21:20
11 december

Anf. 51 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):
Tack själva och detsamma!

Anf. 52 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Innan vi släpper in miljöminister Isabella Lövin ska jag meddela EU-nämnden att budgeten i sin helhet, som nu är överenskommen, kommer att gå ut för skriftligt samråd någon gång under dagen. Det är inte klart än vad det blir för tidsperspektiv, det vill säga om det kommer att krävas svar redan till kvällen eller om vi får helgen på oss, men jag gissar att det för många handlar om att upprepa de ståndpunkter man har haft tidigare – om man inte har ändrat sig, förstås. Det kommer alltså att komma under eftermiddagen, och det kan till och med vara så att handlingarna går ut medan vi sitter i EU-nämnden. Nu vet ni att det är på ingång.

Då har vi kommit till föredragningslistans punkt 5, som behandlar miljöfrågor. Har vi miljö- och klimatminister Isabella Lövin med oss på tråden?

Anf. 53 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag är här, fru ordförande. God morgon!

Anf. 54 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Bra! Vi ska få information och ha samråd inför mötet i Europeiska unionens råd för miljö den 17 december, men först vill jag höra om det finns något att tillägga gällande återrapporten från mötet i rådet den 23 oktober.

Anf. 55 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag har inget att tillägga; nämnden har fått skriftlig information.

Anf. 56 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för återrapporten och går in på rådets dagordning.

Vi börjar med dagordningspunkt 3, Förordning om ändring av Århusförordningen (EG) nr 1367/2006.

Anf. 57 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Århuskonventionens efterlevnadskommitté har i ett avgörande från 2017 kommit fram till att EU brister i efterlevnaden av Århuskonventionen. Avgörandet avser EU-institutionernas, inte medlemsstaternas, genomförande av konventionens bestämmelser om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Kommissionens förslag till ändring av Århuskonventionen har tagits fram för att rätta till dessa brister.

Enligt en studie som kommissionen presenterade 2019 finns inga alternativ till att ändra Århusförordningen, utan det är ett måste för att EU ska leva upp till Århuskonventionen. I studien finns en noggrann analys av de konsekvenser som en sådan ändring förväntas medföra. Bland annat

förväntas antalet begäran om omprövning att öka, vilket kommer att innebära en ökad arbetsbelastning på EU:s organ och institutioner.

En möjlig negativ konsekvens av förslaget är att det kan ta längre tid innan ett slutligt beslut föreligger. Detta är en konsekvens av EU:s internationella åtaganden på området. Å andra sidan förväntar man sig enligt studien att en vägledning från kommissionens sida kan reducera ökningen och att meningslösa begäran om omprövning på så sätt kan förhindras. De kumulativa sociala effekterna och miljöeffekterna av att ändra Århusförordningen förväntas enligt studien bli positiva.

Förslaget utökar icke-statliga organisationers möjlighet att begära en administrativ omprövning av förvaltningsåtgärder som vidtagits eller borde ha vidtagits av en EU-institution eller ett EU-organ. Förordningen gäller EU:s institutioner och organ, och medlemsstaternas institutioner och organ omfattas därmed inte av förslaget. Svensk lagstiftning kommer således inte att påverkas av förslaget.

Enligt kommissionen kommer det att göras en bedömning från fall till fall huruvida ett beslut omfattas av rätten att begära omprövning. I förhandlingen i rådsarbetsgruppen har vi från svensk sida varit tydliga med att förslaget inte ska gå längre än vad som krävs enligt Århuskonventionen. Vid mötet i miljørådet förväntas medlemsstaterna anta en allmän inriktning om ändringarna i Århusförordningen.

Regeringen gör bedömningen att förslaget har varit föremål för tillräcklig konsekvensanalys och att Sverige mot denna bakgrund kan ställa sig bakom förslaget. Vid överläggningen med miljö- och jordbruksutskottet i går tog vi in ett tillägg i regeringens förslag till svensk ståndpunkt. Tillägget innebär att Sverige anser att förslaget behöver granskas ytterligare samt att Sverige ska verka för att säkerställa att förslaget inte heller i fortsättningen påverkar medlemsstaternas genomförande av Århuskonventionen. Detta är början på en process där vi kommer att ha en trilogförhandling med Europaparlamentet, kan jag tillägga. Tillägget ändrar inte ståndpunkten att Sverige ska ställa sig bakom ordförandeskapets kompromissförslag.

Anf. 58 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Det gjordes ju ändringar i utskottet i går, som ministern sa, vilket var glädjande. Det var förändringar till det bättre.

Dock är det en del saker här som vi fortfarande känner oss väldigt osäkra på. Det står att kommissionens förslag innebär en utvidgning, vilket gör oss skeptiska. Därför anmälde vi avvikande ståndpunkt i går, och den avvikande ståndpunkten står vi fortfarande bakom. Jag noterar dock att det i den promemoria som har checkats ut inför dagen kommit med ett stavfel i vår avvikande ståndpunkt på s. 6. Det kan kansliet gärna få rätta till.

Anf. 59 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den anvisningen och ska se till att så blir fallet.

Anf. 60 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag vill även för Vänsterpartiets del hänvisa till den avvikande ståndpunkt vi anmälde i miljö- och jordbruksutskottet i går.

Det handlar om att vi ser med oro på att Sverige ändå uttalar en misstro mot civilsamhället. Det kan nämligen tolkas så, och det är viktigt att

ståndpunkten inte tolkas på det sättet. I slutet av vår avvikande ståndpunkt skriver vi: Vänsterpartiet anser att regeringen ska välkomna kommissionens förslag om att stärka Århusförordningen utan misstro och utan att öppna för försvagningar av konventionens intentioner likaväl som implementering.

Jag hänvisar alltså till hela vår avvikande ståndpunkt från gårdagens möte i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 61 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag har fått ett litet medskick från Centerpartiet, och det är att vi uttrycker oro över vad utvidgningen av talerätten om de föreslagna förändringarna i Århuskonventionen kommer att leda till. Vi vill dock inte blockera processen, utan vi vill se en utvärdering och en fortsatt diskussion om förändringarna som mer grundligt ser till potentiella konsekvenser av förändringen. Vi bedömer att den nya ståndpunkten täcker in även det, så vi ställer oss bakom den.

Anf. 62 MARTIN KINNUNEN (SD):

Sverigedemokraterna anmälde avvikande mening i går i miljö- och jordbruksutskottet. Den utgår ifrån att vi motsätter oss utvidgningarna och att vi tycker att Sverige borde rösta nej. Vi tycker att implementeringen av Århuskonventionen har gått åt helt fel håll och att man snarare borde fokusera på begränsningar vad gäller överklaganden.

Anf. 63 JOHN WIDEGREN (M):

Fru ordföranden uttryckte Centerns åsikt väldigt väl, och vi ställer oss bakom precis samma oro gällande utvidgningen. Jag tycker dock att det är viktigt att inte låsa fast processen, utan även vi ställer oss bakom det vi kom överens om på utskottets möte i går och tar det vidare därifrån.

Anf. 64 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag ser att riksdagen har samma inställning som i miljö- och jordbruksutskottet i går. Det välkomnar jag och regeringen, och vi kommer nu att ta den här processen vidare.

Anf. 65 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med tre oliklydande avvikande ståndpunkter anmällda från Kristdemokraterna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Vi går över till dagordningspunkt 4, Förordningen om en europeisk klimatlag.

Anf. 66 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Låt mig få inleda med den goda nyheten att Europeiska rådet nu på morgonen – efter tuffa förhandlingar – lyckades nå enighet om ett skärpt 2030-mål i linje med den miniminivå som Sverige har verkat för under lång tid, det vill säga ett ambitionsgolv om minst minus 55 procent!

På miljørådet den 17 december förväntas rådet anta en komplett allmän inriktning för EU:s klimatlag som infogar vägledningen från Europeiska

rådet om ett 2030-mål. Det är det sista steg som krävs för att fullt ut kunna inleda trilogförhandlingarna om klimatlagen med Europaparlamentet.

Regeringen ser fram emot förhandlingarna med Europaparlamentet och noterar att flertalet av parlamentets ståndpunkter och prioriteringar ligger i linje med de ståndpunkter som Sverige driver. Det innefattar exempelvis ett ännu skarpare utsläppsmål till 2030 om minus 60 procent, att EU efter 2050 ska uppnå negativa utsläpp och ett tydligt krav på att varje EU-stat ska nå klimatneutralitet till 2050, det vill säga inte bara i EU i sin helhet. Detta understryker vikten av att anta en allmän inriktning på miljørådet så att slutförhandlingarna om klimatlagen kan inledas så snart som möjligt.

Jag noterar att några ledamöter under gårdagens överläggning i miljö- och jordbruksutskottet återkom till synpunkten att det är otydligt vad regeringen avser att driva beträffande 2030-målet. Låt mig därför återigen förtydliga regeringens position.

Regeringen har framhållit att det är av yttersta vikt att EU inte antar ett klimatmål till 2030 som understiger minus 55 procent, vilket är den målnivå som Europeiska rådet nu har enats om. Statsministern har inför denna nämnd framhållit vikten av att Europeiska rådet når enhällighet om ett skärpt mål och att det uttrycks som ett ambitionsgolv, det vill säga *minst* minus 55 procent.

Regeringen har även tidigare förankrat med riksdagen att Sverige inom ramen för klimatlagen önskar se ett än mer ambitiöst 2030-mål. Samtidigt noterar regeringen att det inte finns en majoritet i miljørådet för en ytterligare skärpning. Regeringen avser därför att i stället driva på för ett skarpare 2030-mål inom ramen för trilogförhandlingarna med Europaparlamentet.

Europeiska rådets vägledning om 2030-målet bör därför reflekteras, det vill säga infogas, i den allmänna inriktningen på miljørådet så att förhandlingarna kan inledas så snart som möjligt. Sedan förhandlingarna om klimatlagen inleddes har Sverige varit en pådrivande röst för att rådet ska anta en så ambitiös position som möjligt. Regeringen anser därför att det är viktigt att inte övriga element av lagen öppnas upp, eftersom rådets position då riskerar att urvattnas.

Anf. 67 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Från Vänsterpartiets sida anser vi att det är lite olyckligt att Sverige är ett av de mest pådrivande länderna när det gäller att minska utsläppen samtidigt som Sverige har, menar vi, för lågt ställda mål. Det är inte positivt för unionen som sådan.

Jag vill lite grann ta upp ett beslut som har tagits i Europeiska rådet, eftersom statsrådet nämnde det. Det var tydligt i rådets beslut – om det blev som i utkastet – att man sa minst minus 55 procent, och så skulle man göra det tydligt på mötet att det var där golvet skulle ligga. Det kan ju tolkas som att man säger till parlamentet att det inte är minus 60 procent som gäller utan minus 55 procent. Sedan är det ju positivt att regeringen, eller åtminstone miljöministern, ändå säger minst minus 60 procent.

Från Vänsterpartiets sida tycker vi egentligen att även minus 60 procent är för lågt, liksom minus 65 procent. Vi menar att målet bör sättas till minus 70 procent och att det är det mål som Sverige borde driva i de fortsatta förhandlingarna.

Jag vill också göra klart att det mål som finns om klimatneutralitet till 2050 är vagt, vilket jag sa under den förra punkten, och att vi behöver ha väldigt tydliga mål även för 2040 och 2030. Vi behöver även ha mycket kraftfullare mål. Jag är beredd att anmäla avvikande ståndpunkt i den här frågan om miljöministern inte stöder detta.

Anf. 68 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag vill börja med att, precis som statsrådet, uttrycka min glädje över att medlemsländerna nu under morgonen kunde enas om tuffare 2030-mål. Det är fantastiska nyheter. Det är väl också det som vi från Moderaternas sida tar vårt avstamp i när det gäller den sifferdiskussion som vi har haft vid flera tillfällen.

Vi står bakom ännu högre mål på nationell nivå, till exempel. Det råder alltså ingen tvekan om att det hade varit bra med ännu högre ambitioner. Men vi ser att EU:s medlemsländer nu har enats om minst 55, och vi tycker väl att det är den realistiska vägen att gå i detta läge. Det är kanske också den mest konstruktiva linjen att driva från Sveriges sida nu när EU:s medlemsländer faktiskt har förmått enas om detta.

Jag behöver naturligtvis inte återupprepa all diskussion vi har haft om sifferbingot. Jag har respekt för att statsrådet menar att man kan driva olika positioner på olika typer av rådsmöten, men vi menar ändå att det blir ganska förvirrande när Sverige driver olika linjer i olika sammanhang.

Sedan förstod jag heller inte fullt ut vad statsrådet sa gällande miljörådet, om det var där man skulle driva högre än 55 eller om det var i nästa steg i förhandlingarna med Europaparlamentet.

Men vi har, hur som helst, uppfattat ganska tydligt från start i denna process att statsministern har varit här i nämnden och sökt mandat för minst 55. Det är också det medlemsländernas regeringschefer nu har enats om. Vi står bakom det. Jag tycker också att det är viktigt att vi någonstans lämnar sifferdiskussionen och börjar jobba för att nå dessa klimatmål. Vi vet dessutom att det är 2030-målet som är konsekvensutrett.

Vi anmäler i denna del samma avvikande mening som vi gjorde i miljö- och jordbruksutskottet i går.

Anf. 69 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Även vi är förstas glada över att vi äntligen har kommit i mål i denna diskussion. Det har varit en lång diskussion med inte minst mycket av sifferbingo, som Jessica Rosencrantz nämnde. Även vi står bakom det högre mål som vi har på nationell nivå, men ska vi få med oss alla måste vi hitta en rimlig väg framåt. Annars märker vi att länder sparkar bakut, och då når vi ingenstans. Det är alltså jätteviktigt att vi har nått detta mål och att vi härifrån kan komma framåt.

I övrigt står även vi bakom den avvikande mening som vi anmälde i MJU i går. Jag har inget annat att tillägga nu.

Anf. 70 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Från Centerpartiets sida hade vi gärna hela vägen sett att det hade varit högre mål och högre ambitioner. Men vi kan också konstatera att det är oerhört värdefullt att det nu finns en gemensam förhöjd målsättning för 2030 och att det är ett bra avstamp för att öka ambitionerna framöver.

Anf. 71 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Tack för frågor och diskussioner!

Vänsterpartiet vill ha ännu högre mål. Regeringens position är att vi ska ha sikte på minst minus 65 procent. Europaparlamentets position är, kan jag påminna om, minus 60 procent. Det är någonting som sedan kommer att bli föremål för förhandlingar i trilogförhandlingarna.

Jessica Rosencrantz välkomnar minst minus 55 procent. Ja, jag ska förtydliga detta. Europeiska rådets beslut – det man enades om för någon timme sedan – är vägledande. Men det fattades med konsensus. I miljørådet är det lagstiftning som vi har att behandla, och där kommer vi att infoga detta, enligt tidigare överenskommelse, i rådets position. Men sedan kommer trilogförhandlingarna, och det är i den processen som vi kan ha en högre ambition.

I dagsläget finns det inget stöd för en högre ambition i miljørådet än minst minus 55. Däremot kan man konstatera att Danmark och även Finland har signalerat en högre ambition än så. Jag kommer inte ihåg vad Danmark har lagt sig på, om det är 65 eller 60. Vi är i alla fall bland de mest ambitiösa medlemsstaterna, och det kommer att vara betydelsefullt under trilogförhandlingarna att det faktiskt finns medlemsstater som är villiga att gå längre. Då kan vi få en ännu högre ambition.

Vi har som sagt var ett högre mål på nationell nivå. Jag tycker inte att vi ska ställa lägre krav på andra medlemsländer än vad vi ställer på oss själva, så jag tycker att det är fullt rimligt att ha höga ambitioner på EU-nivå. Att vi har ett högre mål är ju ännu ett skäl till att vi driver på när det gäller detta på EU-nivå.

Anf. 72 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag vill bara för tydlighetens skull lyfta den avvikande standpunkt som vi hade i utskottet, för att vara tydlig med våra mål om nettonollutsläpp och om hur vi ser på delmål, som vi saknar nu.

Anf. 73 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi i Sverigedemokraterna står naturligtvis bakom de avvikande meningar som vi har anmält tidigare. Som jag har förstått det ska man inte behöva nämna det, men alla gör ju det i alla fall.

I övrigt anser vi inte att Sverige bör jobba för att skärpa denna överenskommelse när det kommer till trilogförhandlingen. Men vi välkomnar att man i den nya uppgörelsen kommer att räkna med även upptag på ett sätt som man aldrig har gjort förut. Det är någonting som Sverigedemokraterna välkomnar.

Anf. 74 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag undrar om ministern har något att tillägga eller om allt i ärendet är sagt.

Anf. 75 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Jag har ingenting att tillägga.

Anf. 76 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med tre oliklydande avvikande ståndpunkter – från V, från M och KD och från SD.

Då går vi över till dagordningspunkt 5, EU:s inlämnande av ett uppdaterat nationellt fastställt bidrag till FN:s ramkonvention om klimatförändringar.

Anf. 77 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Förhoppningen är att vi på miljörådet kan anta EU:s uppdaterade nationellt fastställda bidrag, det så kallade NDC. Tanken var att inlagen skulle antas redan i oktober, men beslutet fick skjutas upp i väntan på Europeiska rådets beslut om 2030-målet.

Detta är en historisk milstolpe i EU:s genomförande av Parisavtalet, eftersom det är första gången EU antar ett skärpt NDC i linje med Parisavtalets ambitionscykel. Genom att lämna in ett NDC under 2020 i linje med den långsiktiga målsättningen om klimatneutralitet till 2050 lever EU upp till sin uttalade målsättning om att ta ett globalt ledarskap i kampen mot klimatförändringarna och för en grön återhämtning.

Under de senaste månaderna har vi sett det tydliga resultatet av EU:s globala ledarskap, där länder som Kina, Sydkorea, Japan och Sydafrika kommit med utfästelser om nettonollutsläpp.

Anf. 78 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! När denna fråga var uppe i oktober anmälde vi en avvikande ståndpunkt eftersom vi då föreslog att Sverige skulle lämna in ett eget NDC som går utöver och kompletterar EU:s. I den frågan har vi inte ändrat oss. Det är visserligen kort tid kvar för att lämna in, men det finns fortfarande tid att göra det. Det är vad jag skulle vilja föreslå. Jag anmäler en avvikande ståndpunkt om så inte görs.

Anf. 79 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Ilona Waldau lyfter återigen upp denna fråga. Vänsterpartiet brukar lyfta upp den frågan. Jag hade en interpellationsdebatt med Jens Holm om den för inte så länge sedan.

EU:s medlemsstater är förbundna enligt EU-fördragen att agera i samstämmighet och lojalitet med unionen i utrikespolitiken. Vi har också flera gånger slagit fast i rådsslutsatser att när det gäller klimatpolitiken agerar vi gemensamt, och vi lämnar in ett gemensamt NDC.

Då kan man tycka att vi i Sverige ska gå före och liksom bryta denna lojalitetsprincip och visa att vi är mer ambitiösa. Men vår bedömning – jag vill verkligen understryka den signaleffekten – är att man då också öppnar dörren för andra medlemsstater att lämna in sina NDC:er, som kanske är betydligt mindre ambitiösa. Därmed kan man låsa fast sig i positioner som sedan blir svåra att lyfta och driva under EU-processer. Det kan då bli svårt att få medlemsländer att faktiskt agera solidariskt och gemensamt i denna globala fråga, som ju är sant gränsöverskridande.

Signaleffekten av att EU:s medlemsländer – 27 stycken – lämnar in lite olika NDC:er skulle inte bli riktigt bra.

Vi tycker att det är viktigt att hålla fast vid den här principen. Sverige gömmer sig på intet sätt bakom EU i klimatfrågan, utan vi driver på. Vi

försöker verkligen höja alla 27 medlemsländers åtaganden. Dessutom lämnar vi in en långsiktig strategi till FN:s klimatkonvention. Vi håller på och förbereder den, och den kommer att lämnas in. Den tydliggör Sveriges klimatpolitik och den strategi som vi har med klimatramverket och den långsiktiga klimathandlingsplan som regeringen har lagt fram.

Jag vill bara tydliggöra att det inte är brist på ambition att Sverige inte gör detta, tvärtom. Vi vill se högre ambition.

Anf. 80 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet.

Då går vi över till dagordningspunkt 6, Slutsatser om en cirkulär och grön återhämtning.

Anf. 81 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

På rådsmötet kommer rådsslutsatserna för cirkulär ekonomi att antas. Slutsatserna behandlar EU-kommissionens handlingsplan för cirkulär ekonomi, som presenterades i mars i år. Rådsslutsatserna är, precis som EU-handlingsplanen, breda och behandlar hela kedjan från utvinning och tillverkning till konsumtion och avfallshantering.

Regeringen ser handlingsplanen och antagandet av rådsslutsatserna som viktiga steg framåt. Arbetet med cirkulär ekonomi inom EU kommer att kunna bidra till att accelerera omställningen till ett mer hållbart samhälle och bidra till en grön återhämtning.

Ett av de mer omfattande förslagen i EU-handlingsplanen är ett nytt ramverk för produkter, med initiativ för att produkterna ska bli mer cirkulära. Regeringen välkomnar att även rådsslutsatserna lyfter fram vikten av produktramverket.

Det är också positivt att rådsslutsatserna pekar på vikten av ett samlat globalt engagemang. EU och enskilda medlemsstater bör vara med och driva på för globala avtal om till exempel plast och kemikalier. Om dessa blir av kan de bli avgörande för möjligheten att nå målen i Agenda 2030.

Anf. 82 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då går vi över till dagordningspunkt 7, Slutsatser om digitalisering till nytta för miljön.

Anf. 83 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Rådsslutsatserna om digitalisering till förmån för miljön är ett tyskt initiativ för att lyfta digitaliseringens roll och möjlighet till att bidra till miljömässigt hållbar utveckling. Rådsslutsatserna visar på hur digitaliseringen kan stärka arbetet för miljö och klimat. Det här är en viktig del i arbetet för EU:s återhämtning, som bygger på den europeiska gröna given och den digitala omställningen.

Regeringen anser att det är viktigt att digitala lösningar i sig bidrar till miljömålen och till målen i Agenda 2030. Dessa digitala lösningar måste utvecklas så att de får en så liten resurspåverkan som möjligt så att nya hållbara tekniska lösningar utformas.

Digitala produktpass är en viktig komponent för att stärka utvecklingen av en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna uppmanar kommissionen att lägga fram ett ambitiöst förslag om ett bindande digitalt produktpass inom EU inom ramen för det kommande produktpolicyramverket. Det är i arbetet med produktpass också viktigt med en utformning som är förenlig med den fria rörligheten för varor och gemensamma principer för internationell handel.

Rådsslutsatserna är färdigförhandlade och väntas därför tas som en så kallad falsk B-punkt, vilket innebär att det inte blir någon förhandling om slutsatserna på mötet.

Anf. 84 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för dragningen av ståndpunkten! Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 8, Meddelandet Kemikaliestrategi för hållbarhet – På väg mot en giftfri miljö.

Anf. 85 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Kommissionen presenterade i oktober sitt meddelande om en kemikaliestrategi för hållbarhet och giftfri miljö. Vid kommande rådsmöte kommer ett åsiktsutbyte att ske om kemikaliestrategin.

Regeringen välkomnar den sedan länge efterlängtrade kemikaliestrategin. Strategin har en ambitiös ansats och ser lovande ut med sin handlingsplan med cirka 56 åtgärdsförslag och detaljerade tidsramar. Med strategin har vi goda förutsättningar för att stärka och förbättra EU:s kemikaliepolitik och lagstiftning.

Vi är särskilt positiva till att strategin omfattar åtgärder inom för Sverige prioriterade områden. Det handlar exempelvis om reglering av hormonstörande ämnen, hantering av kombinationseffekter, åtgärder som ökar takten i att fasa ut särskilt farliga ämnen och förbättrad efterlevnad inom e-handeln.

Vi har jobbat länge för att vi ska hantera ämnen gruppvis i stället för ett ämne i taget. Jag är särskilt glad att se förslag på åtgärder mot den stora gruppen skadliga och mycket persistenta PFAS-ämnen.

Regeringen är sammanfattningsvis positiv till att stärka lagstiftningen, exempelvis Reachförordningen, men det behövs även incitament för den gröna omställningen av EU:s kemikalieindustri. Vi ser därför positivt på att strategin lyfter fram behovet av stöd till forskning och innovation om säkrare och hållbarare kemikalier och material.

För att vi ska kunna fasa ut de farligaste kemikalierna behövs bättre alternativ, och här kan innovativa företag som ligger i framkant på sikt vinna konkurrensfördelar.

Vi stöder också strategins förebyggande ansats för att förbjuda användning av de mest skadliga kemikalierna i konsumentprodukter, exempelvis genom att stärka skyddet för särskilt känsliga grupper som barn och gravida.

Anf. 86 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, ministern! Jag har för Centerpartiets del inte någon avvikande ståndpunkt men ett litet medskick.

Satsningar på substitution och innovation är något som är oerhört viktigt inom ramen för kemikalier, och det lyfter ju även miljöministern fram i sin ståndpunkt. Men det gäller även att utländsk plast och kemikalieprodukter som säljs i EU ska följa EU-standard samt att särskilda EU-regler om gränsvärden för skadliga kemikalier i hygienprodukter behöver införas.

Som jag har förstått det ingår sådant i den här delen, men det har varit en viktig poäng att framföra för vår del.

Anf. 87 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Jag tackar för medskicket. Frågan om utländsk plast är väldigt relevant. Här driver regeringen också på för ett globalt plastavtal inom ramen för Unea, och tillsammans med andra länder är vi väldigt aktiva i att få på plats någonting som gör att vi även på global nivå kan kontrollera och fasa ut farliga kemikalier i plast. Plast är ju en extremt global vara, och det kommer in mycket varor från utanför EU.

Det är ett bra medskick, och min bedömning är att regeringen driver den positionen. När det gäller hygienprodukter tror jag också att det är omhändertaget.

Vi kommer att fortsätta att arbeta med det här framåt och är väldigt glada för att kommissionen har kommit med sin strategi efter många års väntan.

Anf. 88 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

På min dagordning finns punkt 9, Övriga frågor. Har miljö- och klimatministern någonting att tillägga på den punkten?

Anf. 89 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Kommissionen ska som övrig punkt på rådsmötet presentera ett förslag till ny lagstiftning för batterier, som är en del av genomförandet av den gröna given och handlingsplanen för cirkulär ekonomi. Förslagstexten kommer närmast att analyseras inom Regeringskansliet, och en faktagenommemoria och ett förslag kommer att tas fram och vara riksdagen till handa i början av nästa år.

Anf. 90 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen på den punkten.

Jag har inget mer på dagordningen. Jag får önska lycka till i förhandlingarna.

Jag önskar miljöministern en trevlig helg och även en fin julhelg när den kommer.

Anf. 91 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Tack så mycket! Jag önskar fru ordförande och EU-nämndens ledamöter detsamma – trevlig helg.

Anf. 92 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar justitieminister Morgan Johansson med tjänstemän till EU-nämnden. Om ministern har en återrapport börjar vi med den.

Anf. 93 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Jag har en återrapport från justitieministrarnas informella videomöte den 2 december. Det hölls då en informell videokonferens för justitieministrarna. Diskussionspunkterna där var de rättsliga aspekterna av terrorismbekämpning samt Eppo och rättstatsutvecklingen i EU på det rättsliga området. Kommissionen presenterade också sina nyantagna strategier om digital rättvisa och implementering av stadgarna om de grundläggande rättigheterna.

Gällande diskussionen om rättsstatsutvecklingen på det rättsliga området välkomnade de flesta medlemsstater kommissionens rapport. Man ansåg att granskningen var nödvändig för att säkerställa förtroende och ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna. De flesta länder betonade också att rättsstatens principer och rättsväsendets oberoende utgör fundamentet för våra stater och att man ständigt ska arbeta för att förbättra systemen.

Digitalisering lyftes fram som en viktig fråga, och de flesta medlemsstater välkomnade förslaget om ett forum för att utbyta erfarenheter mellan domare. Man menade att befintliga plattformar borde användas för detta syfte snarare än att det skapas nya forum.

Det fanns dock ett par medlemsstater som menade att rapporten, liksom den granskning som kommissionen hade genomfört, inte var objektiv. >>>

Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Sverige välkomnade rapporten. Jag underströk att rättsstaten är en hörnsten i alla demokratier och att vi inte kan tolerera att någon medlemsstat underminerar den hörnstenen. Jag beklagade att vissa medlemsstater rör sig i fel riktning, bort från rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter. Denna utveckling har redan orsakat brist på tillit och samarbetsvärigheter. Jag markerade att ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna för varandras rättssystem är en förutsättning för att vi ska kunna samarbeta på det här området.

Riksdagen har också fått en skriftlig rapport från mötet den 2 december. Detta ville jag dock säga muntligt.

Anf. 94 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack, justitieministern, för återrapporten!

Vi går in på dagordningen för Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 14 december. Vi har haft Mikael Damberg här, och han har tagit några punkter. Vi går in på dagordningspunkt 5, Migrations- och asylpakten.

Fru ordförande! Till mötet på måndag har det tyska ordförandeskapet avisat ännu en diskussion om migrations- och asylpakten. Flertalet medlemsstater har under höstens diskussioner gett ett övergripande stöd till de föreslagna byggstenarna i pakten, men många har också framhållit att det finns flera frågor som även fortsättningsvis behöver diskuteras och analyseras.

Ett antal medlemsstater anser att det är för tidigt att presentera en politisk inriktning på ministermötet; i stället kommer det att läggas fram en ordförandeskapsrapport. Som ni kanske minns berättade jag att målsättningen var att försöka ha något slags grundläggande överenskommelse till detta möte, men det har man inte kunnat klara.

Mest kritik och invändningar när det gäller paketet kommer från de sydeuropeiska länderna. Det är sådant som solidaritetsmekanismen och gränsförhållande frågan som de har invändningar mot, ungefär på det sätt som jag trodde att det skulle vara när vi diskuterade det här förra gången.

Den rapport som ordförandeskapet har tagit fram kommer att innehålla en sammanfattning av de politiska frågor i pakten där det råder relativ samsyn. Rapporten lyfter även fram vilka frågor rådet kommer att behöva hantera under det inkommande portugisiska ordförandeskapet.

Vi förväntar oss att diskussionen från det förra rådsmötet kommer att fortsätta den 14 december. Jag bedömer därför att det inte finns anledning att ta fram några nya svenska ståndpunkter. Regeringen kommer att ge principiellt stöd till rapporten, som beskriver det aktuella läget väl.

Under de diskussioner som hittills har ägt rum har regeringen välkomnat kommissionens förslag på ett övergripande plan och påpekat vikten av att föra konstruktiva diskussioner. Vi kommer att framhålla att alla måste vara beredda att kompromissa om det ska gå att komma i mål.

Frågan om balansen mellan ansvar och solidaritet är en av grundfrågorna, och den måste få en acceptabel lösning. En annan angelägen fråga är att medlemsstater som behöver hjälp verkligen ska kunna garanteras ett effektivt stöd.

Systemet måste också leda till en jämnare fördelning av de asylsökande. Ni vet att fördelningen för Sveriges räkning ser annorlunda ut nu än vad den gjorde för några år sedan. För några år sedan tog vi emot 12 procent av alla asylsökande som kom till EU; i dag är det ungefär 3 procent av alla asylsökande som kommer till EU som kommer till Sverige. Vi har en befolkningsandel på ungefär 2 procent och en bnp-andel på ungefär 3 procent, så vi ligger ungefär där vi ska ligga. Det ser helt annorlunda ut på det sättet än vad det gjorde tidigare.

En väl fungerande ordning för migrationspolitiken inom EU är i allra högsta grad beroende av ett stärkt samarbete med strategiskt utvalda tredjeländer; detta framhålls i pakten och i rapporten. Det är därmed också viktigt att fortsätta att se till helheten i migrations- och asylpakten. Såväl den interna som den externa dimensionen, inte minst åtgärder för att effektivisera återvändandet, är viktiga delar av pakten. Detta kan sammantaget väntas leda till ett bättre, effektivare och mer rättssäkert system, minskad irreguljär migration och stärkta möjligheter för säker och reglerad migration.

En grundförutsättning för att vi ska kunna få till stånd ett solidariskt

system är att alla medlemsstater genomför den gemensamma lagstiftningen och att varje medlemsstat avsätter tillräckliga resurser för sina nationella system. Det är också viktigt med starka EU-myndigheter som kan bistå och stödja medlemsstaterna i genomförandet.

Liksom ett flertal andra medlemsstater anser vi att det är flera delar av förslagen som ytterligare behöver klargöras och analyseras. Det är till exempel fortfarande inte tydligt hur obligatorisk solidaritet ska genomföras i praktiken. Det gäller framför allt förslaget om de så kallade återvändandesponsorskapen, där det fortfarande finns en del oklarheter.

Även frågan om hur man ska kunna säkerställa att medlemsstater i behov av hjälp kan få det stöd de behöver måste besvaras.

Det här är exempel på frågor som vi har ställt till kommissionen och som vi väntar på svar på.

Vad gäller utformandet av förslaget om screening och gränsförfarande har vi också, liksom ett flertal andra medlemsstater, fortfarande frågor kring det praktiska genomförandet.

Vid förra rådsmötet efterfrågade flera medlemsstater konsekvensanalyser av förslagen. Kommissionen sa då att de skulle ta fram olika simuleringar av effekterna av förslagen i pakten, och det tycker vi förstås är bra. Men som jag sa vid samrådet inför rådsmötet den 13 november är det mycket svårt att göra en heltäckande analys av vilken påverkan förslagen i pakten som helhet har, det vill säga vilka effekter både den interna och den externa dimensionen kan komma att få på migrationsflödena till och inom unionen. Det är också svårt att med säkerhet avgöra vilka konsekvenserna blir för svensk del. Min samlade bedömning är dock den att om hela pakten genomförs, så som det är tänkt och implementeras, kommer det att leda till bättre ordning och reda totalt sett och även till ett minskat tryck på Sverige.

Det inkommande portugisiska ordförandeskapet ska nu ta pakten vidare. Regeringen kommer fortsätta att bidra aktivt och konstruktivt i detta viktiga arbete.

Socialförsäkringsutskottet hade den här frågan uppe i tisdags och ställde sig då bakom regeringens ståndpunkter, som alltså är desamma som vi hade vid det tidigare mötet.

Anf. 96 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Från Vänsterpartiets sida har vi inte ställt oss bakom den svenska ståndpunkten. Vi anser att den svenska ståndpunkten bör vara att vi avvisar asylpakten så som den ser ut nu. Vi menar att det är en pappersprodukt som är både orealistisk och repressiv. Vi kan se att EU:s förmåga att möta asylsökande med värdighet vid de yttre gränserna inte är bra. Det brister både ur ett MR-perspektiv och ur ett solidaritetsperspektiv.

Vi utvecklade vår avvikande ståndpunkt i socialförsäkringsutskottet, och jag hänvisar till den.

Anf. 97 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Vi har tidigare kritiserat regeringen för att inte tillräckligt tydligt och på tillräcklig detaljnivå ha tagit ställning till förslagen.

Vi noterar att regeringen fortfarande hänvisar till att en del frågor behöver analyseras närmare, trots att kommissionens förslag kom redan

den 23 september och att det har gått över en månad sedan vår senaste överläggning i utskottet och i EU-nämnden. Då var det många partier som framförde liknande synpunkter. Och konsekvensanalys saknas fortfarande.

Vår kritik i den här delen kvarstår. Vi vidhåller att det är av stor vikt att regeringen i absolut närtid återkommer till riksdagen med en fullständig analys, inklusive konsekvensanalys, och tydliga ställningstaganden. Annars kommer vi att behöva ta ställning helt utan att veta var regeringen står i vissa frågor.

Mot bakgrund av detta är vår ståndpunkt att innan en konsekvensanalys av helheten har presenterats bör det inte vara aktuellt att gå fram med delförslag redan från 2016 gällande det gemensamma europeiska asylsystemet.

I sak när det gäller förslagen om gränsförfaranden menar vi att de rätt genomförda kan bidra till en effektivare process som innebär färre ogrundade asylansökningar och att fler som nekas asyl återvänder till sina hemländer. Men kommissionen har föreslagit flera undantag från gränsförfarandet. Vi menar att Sverige bör driva på för att dessa undantag begränsas i antal och omfattning, så att inte syftet förfelas.

När det gäller asyl- och migrationshanteringsförordningen finns det inte med i regeringens förslag till ståndpunkt att större hänsyn måste tas till tidigare mottagande. Det är någonting som vi kritiserade även vid mötet i EU-nämnden den 6 november. Vi invänder naturligtvis alltså mot detta.

Regeringen framför inte heller några invändningar mot att anknytningsbegreppet vidgas utöver kärnfamiljen. Vi menar att regeringen bör verka för att den föreslagna ersättningen för mottagandeländer höjs betydligt från de 10 000 euro som ligger i förslaget.

Något som är nytt här i EU-nämnden är att vi inte instämmer i regeringens ståndpunkt när det gäller att samtycke från den enskilde ska krävas vid omfördelning.

När det gäller förordningen om hanteringen av krissituationer, force majeure, på migrations- och asylområdet saknas det i regeringens ståndpunkt förslag med krav på större hänsyn till medlemsstaternas historiska asylmottagande. Därför invänder vi även mot detta.

Anf. 98 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Det här är ett väldigt knepigt område såtillvida att vi verkligen vill komma i mål med en kompromiss, så att vi får en ny lagstiftning på plats, samtidigt som det förstås är väldigt svårt. Uppfattningarna mellan olika medlemsstater kan ju skilja sig åt väldigt mycket.

Vi i Liberalerna är varma anhängare av en harmoniserad och gemensam asyl- och migrationspolitik i Europeiska unionen. Vi är ju ett väldigt EU-vänligt parti. Samtidigt har vi ganska stora bekymmer med delar av innehållet i de förslag som har kommit. Därtill uppfattar i alla fall jag det som att EU-kommissionen i stort sett har gett upp tanken på att kunna få tydliga och fasta regelverk. Det blir då väldigt mycket framöver som kommer att få lösas i kohandel och förhandlingar mellan medlemsstater. Det är väldigt besvärligt, för vi behöver ju mer av förutsägbarhet och tydliga regelverk i detta.

Vår huvudsakliga invändning mot förslagen, som jag uppfattar förslagen, är att det finns en stor obalans mellan att ta ansvar och att så att säga köpa sig fri från ansvar, om jag får uttrycka mig på det sättet. Att organisera mottagande – med skolgång, språkinläring, bostadsförsörjning och mycket annat – är ju för ett land ett väldigt stort åtagande och som sträcker sig årtionden framåt i tiden. Men att hjälpa ett land att avvisa eller utvisa en migrant är inget långsiktigt åtagande. Det är i så fall en engångsinsats man gör.

Det blir en oerhörd obalans om ett land enbart förbinder sig att organisera återvändande för en person inom en viss tid utan att ens behöva betala för det. Det enda åtagandet då är att landet självt får ta ansvar för asylhandläggningen om tiden för att organisera återvändandet överskrids. Det är väldigt lite av insatser för de länder som inte vill ta ansvar.

Om detta nu kommer att vattnas ur ytterligare kommer det att bli väldigt starka incitament för att inte ta emot någon alls utan bara hjälpa en del andra länder att organisera deportationer.

Sedan måste jag säga att jag på ett personligt plan vänder mig emot och nästan mår dåligt av det nyspråk man använder, att man kallar detta för återvändandesponsorskap. Det är ett väldigt märkligt begrepp som någon har hittat på.

En annan fråga, som också Moderaterna nämnde, gäller konsekvenserna av det utvidgade familjebegreppet. Jag tycker att det är viktigt att regeringen tar frågan på största allvar och försöker bena ut vilken dynamik detta kan skapa. Man kan inte bara titta på nuvarande siffror över inflödet till Sverige och försöka göra en bedömning utifrån det, utan man måste se vad ett utvidgat familjebegrepp kan skapa för incitament. Om en person bor med en stor familj och det till exempel organiseras någon typ av skenäktenskap, som innebär att en rad syskon i nästa led kan komma, får vi en ny problematik, en så kallad ankarproblematik, som vi har sett när det till exempel gäller barn.

Jag skulle vilja ha svar på frågan om hur regeringen ser på balansen mellan att ta emot och att organisera återvändande och även lite mer på djupet vad det utvidgade familjebegreppet kan innebära för Sveriges del.

Anf. 99 HANS EKLIND (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag tycker att förslaget om EU:s asyl- och migrationspakt är lite dubbelt. Det är ingen hemlighet att vi kristdemokrater tycker att det är jätteviktigt att vi får den på plats och att arbetet nu fortskrider, men det ska naturligtvis handla om en gemensam och välavvägd politik.

Å ena sidan är det glädjande att arbetet med pakten går framåt, som statsrådet meddelar, och att det alltså uppenbarligen finns en möjlighet att komma i mål. För att detta ska bli möjligt måste Sverige naturligtvis vara en konstruktiv part i samtalen. Det råder ingen tveksamhet om det.

Å andra sidan ska jag vara ärlig och säga att jag tycker att det är oroande att vi har en regering som antingen inte förmår eller inte vill ge besked i en rad olika ståndpunkter eller redovisa konsekvensanalyser, som flera har varit inne på. Detta har jag efterlyst både i socialförsäkringsutskottet och här i EU-nämnden när vi har haft överläggning om asyl- och migrationspakten.

De svar som vi har fått hittills är att det är väldigt svårt att göra exempelvis konsekvensanalyser, och det är säkert korrekt. Men det innebär ju inte att man kan avstå från att göra konsekvensanalyser. Det är ju utifrån sådana analyser som vi som beslutsfattare får vägledning i huruvida de olika delarna i pakten är balanserade och genererar ett resultat som vi som medlemsstat kan stå bakom och sedermera också ta ansvar för.

Statsrådet har tidigare fått frågan av mig, som både Fredrik Malm och Maria Malmer Stenergard tog upp, om konsekvenserna av anknytningsbegreppet och vad som händer i och med att man föreslår en utvidgning av detsamma. Jag har ställt frågan utifrån det faktum att medlemsstaterna har olika grad av diaspora i sina länder. Det kan generera olika resultat kring vilket ansvar som kan komma att tas framöver, givet att vi får ett likartat scenario, beroende på vilka ursprungsländer personerna kommer från. Ett högt historiskt ansvarstagande kan således leda till ett högt ansvarstagande även framgent.

Vad tänker regeringen kring det vidgade begreppet för anknytning? Vilka konsekvenser tror man att det får? Vilka framtidsbedömningar görs? Det är, tycker jag, en rad relevanta frågor.

Sedan har vi kristdemokrater ifrågasatt tidsgränsen fem år. Vi menar dessutom att rabatten är alldeles för liten. Här ser jag ingen svensk ståndpunkt eller analys av vad de här förslagen leder till för svensk del. Vill vi från svenska sida ha en annan tidsgräns och en annan rabatt, och vilket resultat skulle det då få? Vill regeringen ha detta? Det tycker jag är en ganska relevant fråga.

Den här typen av ställningstaganden och analyser menar jag inte bara borde vara möjliga utan också välkomna om vi ska kunna få en konstruktiv diskussion om hur den slutliga svenska ståndpunkten ska se ut.

Statsrådet sa alldeles nyss i föredragningen: Min samlade bedömning är att det blir ett minskat tryck på Sverige. Då är min fråga: På vilka analyser vilar detta påstående?

Vi kristdemokrater kommer inte att gå med på att man antar ett delförslag utan att ha gjort en vederbörlig konsekvensanalys. Vi anmälde tillsammans med Moderaterna en avvikande ståndpunkt i socialförsäkringsutskottet i tisdags. Jag ser ingen anledning att läsa upp mer från den. Framför allt ser jag ingen anledning, utifrån det som vi har hört i dag, att den avvikande ståndpunkten inte ska gälla fortsättningsvis.

Anf. 100 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag tackar ministern för föredragningen.

Sverigedemokraterna har i socialförsäkringsutskottet anmält en avvikande ståndpunkt rörande detta. Vi anser i grunden att Sverige måste ges möjlighet att driva en ansvarsfull och väldigt strikt migrationspolitik framöver och att de här förslagen hotar denna möjlighet.

Vi ser med stor oro på utvidgningen av familjebegreppet, och det gäller även vidarebosättningen. Man måste ta hänsyn till länders förmåga att integrera eller allra helst assimilera migranter. Sverige har i detta fall ingen möjlighet att ta emot fler, utan Sverige är i detta avseende fullt. Det här är en linje som vi tycker att också regeringen bör driva.

Regeringen ståndpunkt utgår, som vi ser det, från lösa antaganden med ytterst ytliga konsekvensanalyser. Vi vill gärna tro på antagandet att detta

ska leda till ett minskat asyltryck mot Sverige, men då måste man ha en ordentlig analys bakom.

Vi hänvisar därför till den avvikande ståndpunkt som vi tidigare har anmält i socialförsäkringsutskottet.

2020/21:20
11 december

Anf. 101 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Jag tror inte att jag har sagt att detta är på väg att komma i mål. Jag skulle nog säga att det ser ganska mörkt ut. Tanken var att vi skulle ha någon form av överenskommelse nu, men det har vi inte. Det beror som sagt framför allt på att de sydeuropeiska länderna invänder både mot solidaritetsmekanismen och de obligatoriska gränsförfarandena, som ju kommer att påverka dem mycket.

Allt detta kan alltså mycket väl stupa – och kanske särskilt om Sverige, som ju kommer ganska väl ut med dessa förslag, skulle bjuda motstånd i form av olika detaljinvändningar, till exempel om rabatten och andra mikroförslag och huruvida Sverige ska vara med där eller inte.

Det är som i alla annan politik. Vill man komma överens och kompromissa kan man ofta göra det. Vill man inte utan sätter sig på tvären och hittar alla invändningar man över huvud taget kan hitta kommer det inte att bli något. Vi har att göra med 27 medlemsstater med vitt skilda intressen som ska försöka komma överens om något gemensamt. Då måste man vara beredd att inse att man inte kan få exakt det man själv vill utan vara beredd att kompromissa.

Vad grundar jag slutsatsen att det sammantaget kommer att leda till mer ordning och reda och ett lägre tryck mot Sverige på? Jo, det är den samlade bedömningen av alla åtgärder som genomförs. De obligatoriska gränsförfarandena kommer att ha stor betydelse för att minska möjligheten till sekundär förflyttning över hela EU.

Likadant är det med det ökade ansvaret för viseringar. Tiden förlängs ju så att varje medlemsstat får mycket längre ansvar för de viseringar de utfärdar. Viseringsavhopp utgör ju en stor del av Sveriges asylansökningar.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, men så fort tiden går ut dyker de upp i Sverige som asylsökande. Så det betyder väldigt mycket om >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<andra länder som utfärdar dessa viseringar får ta ansvar för dessa viseringar under längre tid, för då minskar riskerna för viseringsavhopp, vilket som sagt utgör en stor del av Sveriges asylansökningar.

Även utsträckning av tiden för ansvaret för olagliga inresor, alltså de som registrerar sig i ett land och sedan reser vidare genom EU, talar också för ett minskat tryck mot Sverige.

En väsentlig del är också ett effektivare återvändande och samarbete med tredjeländer. Det kommer att innebära ett minskat tryck mot EU och därmed också Sverige.

Alla dessa aspekter med flera väger mer än väl upp, påstår jag, det som talar i den andra riktningen. Därför är den samlade bedömningen att det kommer att ge ett minskat tryck på Sverige.

Detta leder också in på diskussionen om konsekvensanalyser. Ska man göra en konsekvensanalys måste man se till helheten. Man kan inte titta på bara den ena delen. Därför har kommissionen sagt att de ska göra

simuleringar av hur det ser ut nu och hur det eventuellt kommer att slå. Men utfallet av dessa beror givetvis på vilka parametrar man sätter upp och vilken vikt man ger de olika parametrarna. Frågan är alltså om det ger så mycket större klarhet.

Vi måste nog förstå att detta är områden med så många olika faktorer som ska vägas samman att det är svårt att uttala sig med någon stor säkerhet om vilka konsekvenser alla delförslag kommer att få.

Eftersom det inte finns något nytt från EU-kommissionen och ordförandeskapet att ta ställning till står vi fast vid våra ståndpunkter. Jag påstår också att de inte alls är diffusa, som en del försöker göra gällande.

Vi har en positiv grundsyn på detta förslag, och jag har sagt att vi välkomnar förslaget. Vi ställer upp på dess bärande delar, och vi tycker att det är positivt att det utgår från alla aspekter av migration inklusive tredjelandsaspekten och arbetet med återvändande. Vi välkomnar grunddragen om en obligatorisk solidaritet, men vi vill veta mer om hur detta ska fungera i praktiken. Vi är positiva till att ansvarskriterierna för till exempel viseringar och olaglig inresa förlängs.

Det kommer senare att bli ytterligare diskussioner om återvändande. Här behöver vi hjälp från EU-kommissionen för att arbeta med vissa länder, till exempel Irak, Somalia, Libanon, Iran med flera där vi i dag har problem med återvändandet. Vi ser här EU-arbetet som ett sätt att driva fram samarbeten med dessa länder så att vi kan få en ordning för dem att ta emot sina egna medborgare, så som alla länder ska göra.

Nej, vi är inte diffusa i vår hållning till detta, för vi är grundläggande positiva. Men det finns förstås en del frågeställningar som vi kommer att lyfta upp i de kommande diskussionerna.

Inget mer har egentligen hänt när det gäller ståndpunkterna i förhållande till hur det var förra gången vi var här.

Anf. 102 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för svaren.

Jag vill bara påpeka att det klart och tydligt står i regeringens ståndpunkt att det finns ett antal frågor som måste analyseras närmare. Det är alltså fortfarande mycket som är utestående från regeringens sida, vilket givetvis gör det svårare för oss att ta ställning till de förslag som har lagts fram.

Vad gäller en konsekvensanalys har ministern uppenbarligen gjort en bedömning som han nu redogör för muntligen. Jag har lite svårt att förstå varför man inte har möjlighet att redogöra för den i detalj i en konsekvensanalys så att vi får möjlighet att ta del av den och bedöma den, i synnerhet när det efterfrågas av så många riksdagspartier oavsett var de står i saksfrågan.

Jag är inte alls säker på att Sverige kommer väl ut, som minister säger. Det finns flera faktorer som gör att de länder som tidigare har haft ett stort mottagande kommer att få ett ännu större mottagande, precis som Hans Eklind påpekade.

Jag avslutar med att hänvisa till vår avvikande mening i utskottet i går.

Fru ordförande! Vi analyserar givetvis förslagen löpande. När vi ser de simuleringar som kommissionen sagt att man ska göra kommer vi att ha ytterligare mark att stå på för att kunna göra bedömningar också för svensk räkning.

Jag har pekat på att de ganska omfattande förändringarna av ansvaret för viseringstid och olagliga inresor samt det obligatoriska gränsförfarandet kommer att betyda ganska mycket för svensk räkning om vi tittar på exempelvis hur många asylsökansökningar vi har som baserar sig på viseringsavhopp. Jag gör min bedömning utifrån det.

Vi kommer som sagt säkert att få ytterligare information när vi ser kommissionens simuleringar.

Anf. 104 HANS EKLIND (KD):

Jag vill bara klargöra en sak. Att det är nödvändigt att Sverige gör kompromisser sa jag redan i mitt första inlägg, och jag upprepar det gärna. Men en kompromiss förutsätter att det finns två parter som har redogjort för ställningstagande som man kan kompromissa utifrån. I alla fall i min bok är det så kompromisser uppstår.

Det var också därför jag ställde några frågor till ministern, exempelvis om viktningen av anknytningsbegreppet. Vad har regeringen för ståndpunkt i denna fråga? Om regeringen står helt bakom detta är det givetvis en ståndpunkt, men jag har inte upplevt att regeringen har satt ned foten på det viset.

Jag vill bara vara tydlig med att det inte råder någon villfarelse om vikten av kompromisser. Jag hoppas att Sverige inte bara ska vara med och göra kompromisser utan också bidra till kompromisser. Jag menar att det finns mycket bra i den asyl- och migrationspakt som har presenterats, och det är viktigt både för Sverige och Europa att den kan komma i mål. Jag är glad över att den möjligheten fortfarande finns med tanke på hur många personer som har dömt ut detta på förhand. Men än så länge pågår diskussioner. Det här är en grundbult, och jag hoppas att vi kan komma i mål och att Sverige kan vara med och bidra till det.

Som sagt, kompromisser måste göras, men de tar alltid sitt avstamp i att man har en ståndpunkt som man väger samman mot andra ståndpunkter.

Anf. 105 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag har en punkt som jag inte hann med att ta upp i mitt första inlägg, och det rör gränsförfarandena.

Om man tänker sig att man bygger upp dessa så kallade hotspots blir det avgörande hur förhållandena är i dessa anläggningar. Ska det ha karaktären av flyktingmottagning, eller kommer det snarare att få karaktären av fängelse för misstänkta utlännningar? Detta avgörs mycket av hur regelverken ser ut och så vidare.

Jag delar regeringens övergripande resonemang i ståndpunkten. Det är viktigt att kunna lägga fokus på de personer som har asylskäl och att snabbare kunna få de som saknar asylskäl att återvända. Det kommer säkert att underlätta för framtida överenskommelser om till exempel att kunna omallokera en del personer till andra medlemsstater och så vidare.

Men det finns en rad frågor när det gäller mottagningsförhållandena, till exempel om var lägren kommer att ligga, om själva uppbyggnaden och om ankomstländerna i Sydeuropa kommer att klara av detta själva. En annan fråga gäller kvinnor som kommer från Libyen. Vi kan nog räkna med att många av dem är krigstraumatiserade och har blivit våldtagna, och då måste det finnas en kapacitet för att hantera det. Dessutom: Om processerna blir väldigt utdragna kommer Malta, Italien och Grekland sitta med enorma migrantvolymmer i dessa områden.

Hur ser regeringen på utformningen av dessa regelverk?

Jag inbillar mig att detta i slutänden kommer att kräva ett mycket större ansvarstagande från EU:s sida vad gäller att på ett mer omfattande och resolut sätt hjälpa till att bygga upp denna kapacitet. Det kommer inte heller att vara gratis.

Hur ser regeringen på detta? det kan ju innebära att det behöver göras större budgetförstärkningar på detta område framöver också.

Anf. 106 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Även om ordföranden Pyy Niemi inte är med här i dag är det fortfarande en vägledning för EU-nämndens arbete att det ska vara kompletterande mervärde. Detta är en fråga som har diskuterats i utskottet, och jag upplever att det blir väldigt detaljerat. Men frågorna är ställda.

Anf. 107 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Jag börjar med den sista frågan som Fredrik Malm tog upp, som jag tycker är väldigt viktig. Om vi väl kommer så långt att man kan börja med de obligatoriska gränsförfarandena kommer det att vara oerhört viktigt hur de byggs upp, hur institutionerna ser ut och hur upplägget ser ut. Vi är väldigt tydliga med att all mottagning måste ske på ett rättssäkert och humant sätt. De kraven måste egentligen ställas på alla medlemsländer men kanske framför allt på dem som har det stora trycket. Vi vill ju också att den nya migrationsbyrå som ska byggas upp ska ha ett särskilt tillsynsuppdrag och kunna bevaka medlemsländerna ur den här aspekten.

Jag vill bara signalera att jag tycker att detta är en väldigt viktig fråga. Vi ska se till att vi fortsätter att utöva det tryck som vi behöver göra för att se till att detta sker i full överensstämmelse med de konventioner som vi alla har att lyda och de grundläggande mänskliga rättigheterna – när vi väl kommer så långt. Jag tycker också att vi uttrycker på ett klart och tydligt sätt i vår ståndpunkt redan nu att vi bevakar detta på det sätt vi behöver göra.

Hans Eklind sa att för en kompromiss måste man ha två parter. Det är ju inte två parter vi har här; vi har 27 parter med vitt skilda intressen som vi ska försöka jämka samman. Då menar jag att man behöver se till helheten. En del lyfter upp anknytningsfrågan, och det är väl egentligen den enda frågan som skulle kunna verka till Sveriges nackdel. Inte ens det är dock säkert. Vi är ju inte det land som har flest eller skulle kunna bedömas ha flest eller störst andel syskon, som skulle kunna komma i fråga här. Det är väl snarare Tyskland och också andra länder – Belgien, Holland och naturligtvis Frankrike. Om någon har syskon i de länderna och

kommer till Sverige ska den personen prövas i ett annat land, så vad nettot egentligen blir är väldigt svårt att veta.

Det är inte säkert att ens det behöver vara till vår nackdel, men om det nu skulle vara så menar jag att det vägs upp av de andra frågor jag har lyft upp här – förlängningen av ansvaret för viseringarna, förlängningen av ansvaret för de olagliga inresorna, de obligatoriska gränsförfarandena och sedan också ett effektivare återvändande. Det är det jag grundar min analys på när jag säger att detta, om det implementeras i sin helhet, kommer att innebära ett lägre tryck mot Sverige. Så ser det ut.

Anf. 108 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med tre oliklydande avvikande ståndpunkter anmällda från Vänsterpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna.

Då har vi dagordningspunkt 6, Samarbete med partner för ett effektivt återtagande och en starkare migrationshantering.

Anf. 109 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ordförande! EU har ju sedan ett antal år tillbaka försökt få till stånd ett bättre samarbete om återtagande med tredjeländer. En hel del har gjorts, och ytterligare åtgärder kommer att vidtas framöver. Hittills har EU ingått 24 överenskommelser om återtagande med tredjeländer. I den nya pakten uttrycker kommissionen att man bör fortsätta att tillämpa befintliga överenskommelser och ingå nya vid behov. Detta har även efterfrågats av medlemsstaterna i ett antal slutsatser från Europeiska rådet under de senaste åren.

Den reviderade viseringskodexen trädde i kraft tidigare i år. Enligt den kodexen kan EU införa viseringsrestriktioner gentemot tredjeländer som inte samarbetar på återtagandeområdet. Inför ett sådant beslut ska kommissionen ta fram en rapport som redogör för hur samarbetet fungerar i förhållande till relevanta tredjeländer. Vid rådsmötet kan vi förvänta oss att kommissionen informerar om arbetet med att ta fram en sådan första rapport.

Regeringen stöder tillämpningen av viseringskodexen och ingående av överenskommelser om återtagande vid behov.

Anf. 110 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag vill framföra en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet i den här frågan. Vi menar att EU inte bör ingå samarbete med partnerländer i syfte att undanhålla asylsökande rätten att söka asyl. Det innebär också att vi inte vill se några återtagandeavtal där visering, bistånd eller handel undanhålls och används som påtryckning för att förmå partnerländer att hålla tillbaka asylsökande.

Jag tackar också statsrådet för föredragningen.

2020/21:20
11 december

Anf. 111 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Huvudsyftet med att använda viseringskodexen på det här sättet är faktiskt inte att återhålla asylsökande till EU. Det är snarare att se till att dessa länder samarbetar kring återresor, det vill säga att de tar emot sina egna medborgare som fått avslag i exempelvis Sverige. Det är den grundläggande folkrättsliga principen som gäller: Man har ett ansvar för att ta emot sina egna medborgare när de exempelvis har fått avslag på sin asylansökan eller dömts för ett brott i ett annat land och ska utvisas etcetera. Det är det grundläggande.

Det här instrumentet handlar om att helt enkelt kunna använda viseringarna också som påtryckning, om man så vill, gentemot de här länderna: Om inte ni samarbetar kring återresor kanske det blir svårare för er att få viseringar till EU. Någoting måste man ju göra för att kunna lösa upp en del knutar för en del länder. Jag har många gånger tidigare sagt att när det gäller länder som vi i dag har ett bra samarbete med, till exempel Afghanistan och Marocko, är det till följd av avtal och att vi nu har inarbetade rutiner. Men det finns en del länder som vi har problem med. Irak är ett sådant land. Iran är ett sådant land. Libanon är faktiskt också ett sådant land. Då vore det bra om EU kunde hjälpa till med att få till stånd fungerande samarbeten också med de länder som vi har problem med.

Anf. 112 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Finns det något mer som justitieministern vill anföra på den punkten?

Anf. 113 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Ja, jag kan säga att dagordningspunkten om möte mellan EU och västra Balkan har strukits. Det kan vara bra att känna till. Sedan ska Portugal informera om sitt arbetsprogram framöver. Det finns inte mycket annat att säga.

Anf. 114 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar jag så väldigt mycket för dagens föredragningar och önskar lycka till i förhandlingarna och trevlig helg. När det väl närmar sig lite ledigheter framåt helgerna hoppas jag att det blir en fin ledighet för ministern och tjänstemännen.

Anf. 115 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Tack ska ni ha! Detsamma önskar jag fru ordföranden och alla ledamöter i nämnden. Så ses vi på det nya året för nya tag.

Innehållsförteckning

2020/21:20
11 december

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	1

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor

.....	2
Anf. 2 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 3 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	2
Anf. 4 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 5 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	3
Anf. 6 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 7 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	3
Anf. 8 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	3
Anf. 10 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	4
Anf. 12 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 13 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	5
Anf. 14 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 15 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	5
Anf. 16 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	5

§ 3 Transport, telekommunikation och energi

.....	6
Anf. 17 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 18 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	6
Anf. 19 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	6
Anf. 21 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	7
Anf. 22 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	7
Anf. 23 LOTTA OLSSON (M).....	8
Anf. 24 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	8
Anf. 25 MALIN DANIELSSON (L).....	8
Anf. 26 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	8
Anf. 27 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	8
Anf. 29 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	9
Anf. 31 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 32 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	9

§ 4 Jordbruk och fiske

.....	10
Anf. 33 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 34 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	10
Anf. 35 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 36 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	10
Anf. 37 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 38 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	12
Anf. 39 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	12
Anf. 40 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	12

Anf. 41	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	12
Anf. 42	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 43	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	13
Anf. 44	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 45	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	13
Anf. 46	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	14
Anf. 47	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	14
Anf. 48	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	15
Anf. 49	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	15
Anf. 50	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	15
Anf. 51	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	16
§ 5 Miljö		
.....		17
Anf. 52	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	17
Anf. 53	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	17
Anf. 54	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	17
Anf. 55	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	17
Anf. 56	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	17
Anf. 57	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	17
Anf. 58	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	18
Anf. 59	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	18
Anf. 60	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	18
Anf. 61	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	19
Anf. 62	MARTIN KINNUNEN (SD)	19
Anf. 63	JOHN WIDEGREN (M)	19
Anf. 64	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	19
Anf. 65	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	19
Anf. 66	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	19
Anf. 67	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	20
Anf. 68	JESSICA ROSENCRANTZ (M)	21
Anf. 69	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	21
Anf. 70	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 71	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	22
Anf. 72	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	22
Anf. 73	MARTIN KINNUNEN (SD)	22
Anf. 74	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 75	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	22
Anf. 76	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 77	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	23
Anf. 78	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	23
Anf. 79	Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	23
Anf. 80	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	24

Anf. 81 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	24
Anf. 82 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	24
Anf. 83 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	24
Anf. 84 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 85 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	25
Anf. 86 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 87 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	26
Anf. 88 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 89 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	26
Anf. 90 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 91 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	26

§ 6 Rättsliga och inrikes frågor

.....	27
Anf. 92 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 93 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	27
Anf. 94 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 95 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	28
Anf. 96 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	29
Anf. 97 MARIA MALMER STENERGARD (M)	29
Anf. 98 FREDRIK MALM (L)	30
Anf. 99 HANS EKLIND (KD)	31
Anf. 100 MARTIN KINNUNEN (SD)	32
Anf. 101 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	33
Anf. 102 MARIA MALMER STENERGARD (M)	34
Anf. 103 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	35
Anf. 104 HANS EKLIND (KD)	35
Anf. 105 FREDRIK MALM (L)	35
Anf. 106 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	36
Anf. 107 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	36
Anf. 108 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	37
Anf. 109 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	37
Anf. 110 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	37
Anf. 111 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	38
Anf. 112 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	38
Anf. 113 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	38
Anf. 114 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	38

